Fundamentele psihanalizei
Anul II, semestrul II

Cadre didactice:	**Prof.univ.dr. Anca Munteanu** **Lect.univ.drd. Rodica Pantelie**
Tipul disciplinei:	Obligatorie
Număr de ore alocate:	42 de ore Săptămânal, câte două ore de curs şi o oră de seminar
Credite	4

Descrierea succintă a disciplinei

Prin intermediul acestei discipline, studenţii vor avea posibilitatea să se familiarizeze cu specificul doctrinei şi psihoterapiei psihanalitice, cu rolul fundamental jucat de psihanaliză în dezvoltarea psihologiei clinice şi psihoterapiei. Cursul propune o incursiune în principalele teme ale psihanalizei, cu referiri, în paralel, la principalele aspecte ale tehnicii psihanalitice şi la principalele domenii de intervenţie.

Obiectivele disciplinei

- Cunoaşterea de către studenţi a contribuţiei aduse de psihanaliză în descifrarea psihicului uman;
- Familiarizarea studenţilor cu principalele domenii aplicative ale psihanalizei.

Competenţe dobândite

1. Cunoaştere şi înţelegere
   - Asimilarea bazelor teoretice ale psihanalizei;
   - Cunoaşterea meritelor şi limitelor terapiei psihanalitice.
2. Explicare şi interpretare
   - Aplicarea paradigmei de interpretare psihodinamică a personalităţii umane la studiul clinic;
3. Instrumental-aplicative
   - Dobândirea unor abilităţi suplimentare în înţelegerea cauzalităţii de profunzime a unor fenomene şi conduite psihice, normale sau patologice;
4. Atitudinale
   - Cultivarea deschiderii şi a interesului faţă de achiziţiile viabile din psihanaliză;

Conţinutul tematic al disciplinei

Perioada	**Tematică şi bibliografie recomandată**
Săptămâna 1	**Curs 1 – Periplu în biografia psihanalizei I** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.1); **Gay, P.** (1998): *Freud – o viaţă pentru timpul nostru,* Ed.Trei. **Complementar**: **Fernandez-Zoila, A**. (1996): *Freud şi Psihanalizele*, ED.Humanitas. **Freud, S.** (1993): *Autobiografie,* Ed. Ştiinţifică, Bucureşti.
	Seminar 1 – Elemente de psihanaliză freudiană. Viaţa lui Freud şi construirea teoriei freudiene De citit: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.1); **Gay, P.** (1998): *Freud – o viaţă pentru timpul nostru,* Ed.Trei. Complementar: **Brătescu, G.** (1994): *Freud şi psihanaliza în România*, Ed.Humanitas **Fernandez-Zoila, A**. (1996): *Freud şi Psihanalizele*, ED.Humanitas.

Săptămâna 2	**Curs 2 – Periplu în biografia psihanalizei (II)** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.1); **Gay, P.** (1998): *Freud – o viaţă pentru timpul nostru,* Ed.Trei. **Complementar**: **Fernandez-Zoila, A**. (1996): *Freud şi Psihanalizele*, ED.Humanitas. **Freud, S.** (1993): *Autobiografie,* Ed. Ştiinţifică, Bucureşti.
	Seminar 1 – Elemente de psihanaliză freudiană. Viaţa lui Freud şi construirea teoriei freudiene
Săptămâna 3	**Curs 3 – Periplu în biografia psihanalizei (III)** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.1); **Gay, P.** (1998): *Freud – o viaţă pentru timpul nostru,* Ed.Trei. **Complementar**: **Fernandez-Zoila, A**. (1996): *Freud şi Psihanalizele*, ED.Humanitas. **Freud, S.** (1993): *Autobiografie,* Ed. Ştiinţifică, Bucureşti
	Seminar 2 – Metapsihologie. Teoria pulsională (pulsiune, cele două dualisme pulsionale). Aparat psihic. Puncte de vedere: economic, topic şi dinamic. Principiile funcţionării psihice. **Elemente de psihoterapie psihanalitică: scop, indicaţii.** **De citit**: **Laplanche, J.; Pontalis, J.B. (1994):** *Vocabularul psihanalizei"*, Ed.Humanitas, (conceptele: metapsihologie; aparat psihic; economic (punct de vedere); topica, topic; dinamic; principiul placerii, principiul realitatii; principiul constantei, principiul inertiei, principiul Nirvana; energie de investire; energie libera, energie legata; proces primar, proces secundar; pulsiune; pulsional (scop); pulsională componenta); sursa a pulsiunii; obiect; pulsiune sexuala; pulsiune de autoconservare; pulsiuni de viata; pulsiunile eului; pulsiune de moarte) **Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006)**: *Psihanaliză şi psihoterapii*; Bucuresti, Ed.3 (cap.1, cap.2) **Complementar**: Freud, S. (2000): Opere: Psihologia inconştientului, Ed.Trei Articolele: § Pulsiuni si destine ale pulsiunilor, § Formulări despre cele două principii ale funcţionării psihice
Săptămâna 4	**Curs 4 – Structura aparatului psihic. Instanţele personalităţii.** De citit: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.2) **Laplanche, J.; Pontalis, J.B. (1994):** *Vocabularul psihanalizei"*, Ed.Humanitas
	Seminar 2 – Metapsihologie. Teoria pulsională (pulsiune, cele două dualisme pulsionale). Aparat psihic. Puncte de vedere: economic, topic şi dinamic. Principiile funcţionării psihice. **Elemente de psihoterapie psihanalitică: scop, indicaţii.**

Săptămâna 5	**Curs 5 – Concepţia despre Libido. Stadiile ontogenetice din perspectiva psihanalizei.** De citit: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.3) **Dolto, Fr.** (1993): *Psihanaliza şi copilul*, Bucuresti, Ed.Humanitas (cap.3, cap.4)
	Seminar 3 – Prima topică freudiană: inconştient, preconştient, conştient. **Psihoterapii psihanalitice: psihanaliza copilului, psihanaliza adolescentului, psihanaliza în a doua parte a vieţii.** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.2) **Laplanche, J.; Pontalis, J.B.** (1994)**:** *Vocabularul psihanalizei"*, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: Topică, topic; Inconştient; Energie liberă; energie legată; Proces primar; Proces secundar; Refulare; Preconştient; Conştient); **Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006)**: *Psihanaliză şi psihoterapii*; Bucuresti, Ed.3 (cap.1, cap.11, 12, 13) **Complementar**: **Freud, S. (2000)**: Opere: Psihologia inconştientului, Ed.Trei Articolele: § Cateva observatii asupra conceptului de inconştient în psihanaliză, § Refularea § Inconstientul,
Săptămâna 6	**Curs 6 - Concepţia despre Libido. Stadiile ontogenetice din perspectiva psihanalizei.** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.3) **Dolto, Fr.** (1993): *Psihanaliza şi copilul*, Bucuresti, Ed.Humanitas (cap.3, cap.4)
	Seminar 3 – Prima topică freudiană: inconştient, preconştient, conştient. **Psihoterapii psihanalitice: psihanaliza copilului, psihanaliza adolescentului, psihanaliza în a doua parte a vieţii.**
Săptămâna 7	**Curs 7 – Complexele ideo-afective** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.4)
	Seminar 4 – A doua topică freudiană: Sine, Eu, Supraeu. Mecanismele de apărare. **Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul nevrozelor.** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.2) **Laplanche, J.; Pontalis, J.B.** (1994)**:** *Vocabularul psihanalizei"*, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: Sine, Eu, Supraeu, mecanisme de aparare Idealul Eului, Eul Ideal); **Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006)**: *Psihanaliză şi psihoterapii*; Bucuresti, Ed.3 (cap.15) **Complementar:** **Freud, S. (2000)**: Opere: Psihologia inconştientului, Ed.Trei Articolele: § Dincolo de principiul placerii § Eul şi Se-ul

Săptămâna 8	**Curs 8 – Căi de manifestare a complexelor – actele ratate, visul** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.5) **Complementar**: **Freud, S. (2003):** *Opere 9 - Interpretarea viselor*, Bucureşti, Ed.Trei
	Seminar 4 – A doua topică freudiană: Sine, Eu, Supraeu. Mecanismele de apărare. Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul nevrozelor.
Săptămâna 9	**Curs 9 – Căi de manifestare a complexelor – nevroze, perversiuni sexuale, psihoze.** De citit: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.6)
	Seminar 5 – Problema psihogenezei. Stadiile de dezvoltare psihosexuală: stadiul oral, stadiul sadic-anal. **Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul tulburărilor de personalitate** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.3) **Laplanche, J.; Pontalis, J.B.** (1994)**:** *Vocabularul psihanalizei"*, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: libido; obiect; pulsiune partiala; alegere obiectală (sau alegere de obiect); alegere de obiect narcisica; alegere de obiect prin anaclisis; stadiu oral; stadiu sadic-oral; stadiu sadic-anal, stadiu falic; complex; complex de castrare; complexul Oedip; complexul Electra; perioada de latenta; stadiu genital) **Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006)**: *Psihanaliză şi psihoterapii*; Bucuresti, Ed.3 (cap.16) **Complementar**: **Dolto, Fr.** (1993). *Psihanaliza şi copilul*, Bucuresti, Ed.Humanitas (cap.3) **Freud, S.** (2001): Opere 6 - *Studii despre sexualitate*, Bucuresti, Ed. Trei. Articolul: *Trei eseuri asupra teoriei sexualitatii*, partea a II – Sexualitatea infantila
Săptămâna 10	**Curs 10 – Căi de manifestare a complexelor – sublimare şi creaţie** De citit: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.5)
	Seminar 5 – Problema psihogenezei. Stadiile de dezvoltare psihosexuală: stadiul oral, stadiul sadic-anal. **Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul tulburărilor de personalitate**
Săptămâna 11	**Curs 11 – Terapia psihanalitică (I)** De citit: **Munteanu A.** (2002): *Terapia psihanalitică freudiană,* Bucureşti, Editura Sper;
	Seminar 6 – Problema psihogenezei. Stadiile de dezvoltare psihosexuală: stadiul falic, perioada de latenţă, stadiul genital. De citit: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.3) **Laplanche, J.; Pontalis, J.B.** (1994)**:** *Vocabularul psihanalizei"*, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: libido; obiect; pulsiune partiala; alegere obiectală (sau alegere de obiect); alegere de obiect narcisica; alegere de obiect prin anaclisis; stadiu falic; complex; complex de castrare; complexul Oedip; complexul Electra; perioada de latenta; stadiu genital) **Complementar**: **Dolto, Fr.** (1993). *Psihanaliza şi copilul*, Bucuresti, Ed.Humanitas (cap.3) **Freud, S.** (2001): Opere 6 - *Studii despre sexualitate*, Bucuresti, Ed. Trei. Articolul: *Trei eseuri asupra teoriei sexualitatii*, partea a II – Sexualitatea infantilă si a III-a - Transformări ale pubertăţii.

Săptămâna 12	**Curs 12 – Terapia psihanalitică (II)** De citit: **Munteanu A.** (2002): *Terapia psihanalitică freudiană*, Bucureşti, Editura Sper;
	Seminar 6 – Problema psihogenezei. Stadiile de dezvoltare psihosexuală: stadiul falic, perioada de latenţă, stadiul genital.
Săptămâna 13	**Curs 13 – Iradierile pedagogice şi culturale ale psihanalizei** De citit: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.7 şi 8)
	Seminar 7 – Teoria visului. **Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul psihozelor.** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (cap.5) **Laplanche, J.; Pontalis, J.B.** (1994)**:** *Vocabularul psihanalizei"*, Bucuresti, Ed.Humanitas (conceptele: condensare, deplasare, diurne (resturi), ecran al visului, figurabilitate, ganduri (latente) ale visului, latent (conţinut), manifest (continut), secundara (elaborare), mnezică (urma).) **Widlocher, D.; Braconnier, A. (2006)**: *Psihanaliză şi psihoterapii*; Bucuresti, Ed.3 (cap.18) **Complementar**: **Freud, S. (2003):** *Opere 9 - Interpretarea viselor*, Bucureşti, Ed.Trei
Săptămâna 14	**Curs 14 – Despre perenitatea psihanalizei** **De citit**: **Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit (Epilog)
	Seminar 7 – Teoria visului. Elemente de psihoterapie psihanalitică: tratamentul psihozelor.

SISTEMUL DE EVALUARE
Modul de evaluare:

- **examen scris din materia prezentată la curs -** 2/4 din nota finală;
- **rezultatele obţinute de studenţi la cele două lucrări scrise pe parcursul semestrului** - 1/4 din nota finală.
- **rezultatele activităţii la seminar -** 1/4 din nota finală.
- **Prezenţa la seminar –** 5 prezenţe din 7 seminarii.

1. **Examenul** va fi susţinut în **formă scrisă**, urmărind verificarea cunoştinţelor acumulate la curs şi la seminar.
2. **Două lucrări scrise pe parcursul semestrului**. Materia pentru cele două lucrări este următoarea:
   - **Prima lucrare: Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit, cap.1.
   - **A doua lucrare: Munteanu A,** (2002): *Un început care se numeşte Freud*, Timişoara, Editura Eurobit, cap.7, 8 şi Epilog.
   - Fiecare dintre lucrări poate fi sustinuta de doua ori, fără o penalizare de notă pentru a doua sustinere (a doua sustinere se realizeaza in cazul in care, din conditii obiective, studentul nu se poate prezenta la prima sustinere a lucrarii sau daca lucrarea nu a fost notate cu o nota de trecere la prima sustinere)
3. **Rezultatele activităţii la seminar.** Activitatea la seminar constă în :
   - o *prezentare orală*, pe una dintre temele de seminar, folosind bibliografia aferentă. Ordinea prezentărilor va fi stabilită în primul seminar, prezentările urmând a fi susţinute începând cu seminarul 2. În condiţiile în care studentul nu se poate prezenta, din motive obiective, pentru a prezenta tema, el va susţine o altă temă, în ultimul seminar, la alegerea coordonatorului de seminar.
     Vor fi evaluate:
     - documentarea prezentării;
     - gradul de structurare şi organizare a prezentării;
     - nivelul de prelucrare mentală a informaţiei şi de transmitere către colegi.
   - un *eseu* pe una dintre temele discutate pe parcursul semestrului, legate de psihoterapia freudiană, eseu care va fi predat şi evaluat în săptămâna 13 a semestrului.

RESTANȚE - SISTEMUL DE EVALUARE

Sistemul de evaluare rămâne acelaşi, fiecare dintre condiţiile de seminar trebuind îndeplinite.

- Studentul va mai avea la dispoziţie două date de susţinere a celor două lucrări, în afara datelor din timpul semestrului.
- Cerinţele legate de eseu rămân aceleaşi;
- Prezentarea orală va fi înlocuită de o prezentare scrisă, care se referă la aceeaşi tematică;

În cazul promovării cerinţelor seminarului, dar a nepromovării examenului scris, studentului îi este recunoscută nota obţinută la seminar şi la cele două lucrări pe parcursul semestrului.

Pentru prima sesiune de examene, numărul necesar de prezenţe este un criteriu de excludere.